

# Stichting Nederlands *Zouavenmuseum*

---

## Jaarverslag 2021

---

## Organisatie:

In 1995 werd de stichting Zouavenmuseum opgericht. De Broeders van Saint-Louis zijn eigenaar van de collectie, de gemeente Halderberge heeft een bruikleenovereenkomst met de Broeders van Saint-Louis. Het bestuur van het Zouavenmuseum voert deze overeenkomst uit namens de gemeente Halderberge. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel (Breda onder nummer 41106831)

Het doel van het museum is het tentoonstellen, verwerven en het beheren van de collectie die bestaat uit beeldmateriaal, objecten en archiefstukken, die allen betrekking hebben op de pauselijke zouaven.

Op afspraak worden er rondleidingen gegeven voor groepen, het museum is op de aangeven tijden open voor bezoekers.

## Voorwoord/inleiding

Het jaar 2021 was evenals het voorgaande jaar een bijzonder jaar. Een groot gedeelte van het kalenderjaar is het museum gesloten geweest of beperkt toegankelijk geweest vanwege de door het RIVM opgelegde beperkingen.

Het bezoekersaantal in 2021 is dan ook blijven steken op 637 bezoekers waarvan 331 met een museumkaart.

In de personele bezetting van de vrijwilligers voor zowel het bestuur als voor de gastheren/dames/ rondleiders hebben er ook in 2021 een aantal mutaties plaatsgevonden.



## Bestuur en medewerkers

Het bestuur bestaat uit vijf vrijwilligers die zorgen voor het beheer van de collectie, het archief en de openstelling:

Mark Buijs heeft na een groot aantal jaren het bestuur verlaten. Arno Hommel heeft zich bereid verklaart om deze positie te vervangen.

Ben Brans is toegetreden tot het bestuur omdat Paul van de Bosch afscheid heeft genomen. Ben heeft de kwaliteitszetel en is daarmee tevens de contactpersoon met de gemeente Halderberge. Dit betekent dat het huidige bestuur als volgt is samengesteld:

- Kees Daleboudt (penningmeester)
- Antoine Tromp (voorzitter)
- Veronica Willemse (contactpersoon vrijwilligers)
- Arno Hommel (lid)
- Ben Brans (kwaliteitszetel)

In de winterperiode 2020/2021 heeft het bestuur verwoede pogingen gedaan om meer vrijwilligers te benaderen om voor het museum een rol te vervullen. Aanvankelijk leidde dit tot een zevental nieuwe medewerkers, waarvan enkelen in de loop van het jaar aangaven dit niet meer te kunnen combineren met hun persoonlijke omstandigheden.

Een vrijwilligster, Mimi Mooyman, heeft na een decennialange periode afscheid genomen. Daartegenover staat dat het totaal aantal vrijwilligers in 2021 is uitgebreid van 6 vrijwilligers naar 12 vrijwilligers.



De vrijwilligers die als gastheer/gastvrouw/rondleiders optreden:

- Annie Hommel
- Arno Hommel
- Hans Wolfs
- Marijke Zonneveld-Kouters
- Joke van der Ent
- Kamala van Geenen
- Patrick Heijnen
- Pim Stuyver
- Pim Wilde
- Simon van Nispen

Het onderhoud/schoonmaak van het museum is m.i.v. dit jaar in handen van Rene Fernandes.

## Activiteiten

Dit kalenderjaar stond geheel in het teken van Corona. Na aanvankelijk een enthousiaste start met wederom een voltallig, nieuw bestuur, brak de Coronapandemie uit. Dit betekende dat het museum gedurende een groot aantal maanden gesloten bleef of alleen geopend was voor enkele bezoekers, omdat de RIVM-regels het niet toestonden om groepen te ontvangen in de beperkte verkeersruimte van het museum.

Ook vanwege het vermijden van risico's voor de ontvangende rondleiders en vrijwilligers is het museum ook dit jaar beperkt open geweest.

Het bestuur is op onderstaande data bij elkaar geweest.

- 21 januari
- 4 maart
- 16 augustus
- 29 september
- 3 november

Naast deze bijeenkomsten zijn er afzonderlijke bijeenkomsten geweest :

- Januari 2021  
Inspreken in de commissievergadering i.v.m. toekennen aangepaste ruimte voor het museum door het niet doorgaan van het cultuurcluster.
- Juli 2021  
Br. Cees van Dam, het onderwerp was tijdens dit bezoek of dat het Zouavenmuseum eigenaar zou kunnen worden van de collectie. Deze vraag zou meegenomen worden naar het bestuur van de broeders van Saint Louis. Bij het schrijven van dit jaarverslag is daar nog geen duidelijkheid over.
- Juli 2021  
Gesprek met Janine Verster, conservator van de Ghulden Roos in Roosendaal. Dit gesprek had als doel om het bestuur te adviseren m.b.t. het onderhoud van de collectie en advies te geven m.b.t. aan welke voorwaarden het museum moet voldoen.
- September 2021  
Gesprek met de voorzitter van het NVMO over de eventuele samenwerking tussen het NVMO en het Zouavenmuseum.
- November 2021  
Gesprek met wethouder Mollen en de ambtenaren Colinda Voet en Yvonne van Dorst over de toekomst van het museum, de subsidie en vooral de situering van het museum waarbij gedacht moet worden aan een samengaan van het Zouavenmuseum en het NVMO.
- November 2021  
Ondernemersevent georganiseerd door Visit Brabant en Visit Halderberge met als doel het betrekken van meer toeristen naar de gemeente Halderberge.

De onderwerpen die tijdens de bestuursvergaderingen aan de orde zijn geweest, zijn in willekeurige volgorde:

- o Alternatieve locaties voor het museum bij het wegvallen van het beoogde cultuurcluster.
- o Opvolging van de voorzitter door het vertrek van Paul van de Bosch.
- o Plannen van gesprekken met de Broeders van Saint Louis en met extern adviseuse; Janine Verster.
- o Persbericht n.a.v. “heropenen” museum na een sluiting vanwege Corona pandemie.
- o Regels rondom de opening en het aantal bezoekers, een fors bezoekersaantal in de maanden juli en augustus.
- o Actualiseren mailadressen, website, cursus Adlib
- o Toekomst Zouavenmuseum in relatie met het NVMO
- o Aanpassen en verruiming openingstijden, aanpassing aan collega aanbieders van het religieus erfgoed op voorspraak van Visit Halderberge.
- o Organisatie van combitickets en bijhouden van aantal bezoekers.
- o Adviezen van externe conservator
- o Organiseren lezing voor de Vrienden van het museum
- o Het verzorgen van een kerstkaart voor de Vrienden van het museum.
- o Opname van het museum in het meerjarenonderhoudsplan, lekkage reparatie en lift reparatie.
- o Schenking soldatenboekje van een familie uit Kampen.
- o Het voornemen om te komen tot een digitale nieuwsbrief

### **Samenwerking**

De samenwerking met de Gidsen van Saint Louis heeft zich ook dit jaar voortgezet. Vanuit het souterrain van het Zouavenmuseum hebben de gidsen dit jaar hun activiteiten, zover als mogelijk in dit Coronajaar, voortgezet.

De samenwerking met het NVMO gaat langzaam maar zeker vorm krijgen, op bestuursniveau is er een eerste contact. Anderzijds zijn er twee bestuursleden van het NVM ook bestuurslid van het Zouavenmuseum. Eenzelfde soort samenwerking is er ook met de Gidsen van Saint Louis, ook daarvan is er een overlappend bestuurslid.

### **Overige activiteiten**

Voor de Vrienden van het Museum is een originele kerstkaart verstuurd met daarop vermeld wat de actuele ontwikkelingen op dat moment waren van het museum.

- Samenwerking met andere partijen is ook ingegeven om tot meer vrijwilligers ter beschikking te krijgen zodat het museum meer open kan zijn.
- In december is er een gepaste mailing uitgegaan naar alle Vrienden van het Museum, een kaart met wensen voor de feestdagen en tevens een update over de ontwikkelingen van dit jaar.
- Er is dit jaar een bijeenkomst geweest voor alle vrijwilligers, tijdens een informeel samenzijn was er ook de gelegenheid om groepsgewijs een speur/wandeltocht langs de historische plaatsen van Oudenbosch te maken.
- Alle vrijwilligers zijn in deze decembermaand getraakteerd op een cadeaubon om hen te bedanken voor hun inzet.
- Er is persoonlijk afscheid genomen van Mark Buijs en Mimi Mooyman.

## Aanwinsten

Ook in 2021 konden weer de nodige objecten en documenten worden toegevoegd aan de collectie.

Schenker: Ruigrok, Mevr. Clara:

- Glas in lood raam met afbeelding van Pieter Jong.

Schenker: Bisdome Haarlem-Amsterdam

- Artikel verschenen in Samenkerk: Voorwaarts Zouaven! Leven Pius IX !

Schenker: Trienekens, Jan objecten van Zouaaf Henricus Hubertus Trienekens:

- Kopie van toestemming tot het aannemen van de bronzen medaille Bene Merenti van H. Trienekens.
- Brief van Hendrikus Trienekens aan "Mijn lieve Vader en broeders".
- Bewijs van dienstverband van zouaaf Trienekens
- Bewijs van toetreding als gewoon lid "van den Limburgschen Zouavenbond Bene Merenti".
- Bewijs van lidmaatschap van de "Limburgschen Zouavenbond Bene Merenti te Roermond".
- Artikel: Henri Trienekens vocht voor de paus. (1)
- Artikel: Henri Trienekens vocht voor de paus. (2), Trienekens

Schenker: Horst-Koopmanschap, Mevr. A.B.M. objecten van Zouaaf Theodorus Jacobus Hartong

- Paspoort van het | Regiment Pauselijke Zouaven van "Hartong Theodore" in eikenhouten lijst met glas.
- Dagorder in lijst behorende bij medaille Bene Merenti van zouaaf Theodorus Hartong.
- Agnus Dei verklaring in lijst met rechtsboven een H. Hartschildje van Zouaaf Th. Hartong.
- Echtheidsverklaring relikwie in lijst van Th. Hartong.

Schenker: Kools-van Es, Mevr. M.E.A. objecten van Zouaaf Jan van Rijn:

- Militair zakboek van het regiment Pauselijke Zouaven van "Van Rijn Giovanni"
- Medaille Bene Merenti (Leo XIII) van J. van Rijn.
- Portretfoto van oud-zouaaf J. van Rijn.

Schenker: Putten, Joop van

- Digitale afbeelding van zouaaf Casper Jacobs.
- Foto van oud-zouaaf Johannes Hendrikman.

Diversen:

- Boek: Soldaten van God. De Nederlandse strijders in het leger van de paus.
- Militair zakboek van het regiment Pauselijke Zouaven van "Teijink Bernardo"

## **Financieel overzicht**

In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de jaarrekening.

## Vooruitblik

De maatschappij is in de afgelopen 50 jaar echter hard veranderd, m.n. het beeld dat we hebben t.a.v. alles wat te maken heeft met religie, geloof en geloofsbeleving, wijkt nogal fors af van hoe er gedacht werd in de jaren 60.

Wat betekent dit echter voor de komende generaties?

Jongeren hebben een totaal andere beleving bij alles wat te maken heeft met religie en de betekenis van deze cultuur voor het hedendaagse leven.

Hoeveel kinderen van 12 weten nog iets van wat hier ooit van enorme invloed is geweest in een plaats als Oudenbosch.

Daarom is het des te belangrijker om de herinneringen aan wat met dit religieus erfgoed te maken heeft, te bewaren voor de komende generaties.

De “pareltjes” zoals wij die in Oudenbosch hebben, zijn daarom heel belangrijk om die goed in de etalage te plaatsen. Een hernieuwde belangstelling voor het binnenlands toerisme speelt daarbij ook een grote rol.

Een van die pareltjes is dit Zouavenmuseum, een unieke collectie, waarvan het verhaal nauw verbonden is met de geschiedenis van Saint-Louis en samen met de internaats en onderwijs geschiedenis een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de religieuze geschiedenis in deze streek, uniek in Nederland.

Alleen, welke bezoekersgroep zal de komende jaren, zonder enige voorkennis en verbondenheid met de zouaven, het museum bezoeken? Tot op heden zijn de bezoekers vaak familieleden die enige connectie uit het verleden hebben met de zouaven. Wij willen echter een breder en groter publiek aantrekken en dat kan alleen als het totale aanbod uitgebreid wordt.

De ambitie is om samen met de verschillende partners, die deel uitmaken van het religieus erfgoed, een zo breed mogelijk gezamenlijk verhaal aan te bieden aan de bezoekers van onze plaats.

In de meest ideale situatie voorziet een bezoek aan Oudenbosch in een, aaneengekoppelde serie van verhalen en gebouwen, met daarbij het unieke verhaal vertellend, van wat hier ooit in de jaren tussen 1840 en 2005 plaats vond.

Deze samenwerking is een must als we het verhaal krachtadig willen wegzetten. De reeds voorzichtige ingezette samenwerking is daarvan een mooi voorbeeld.

Om dit te kunnen realiseren willen we komen tot een nieuwe bestuurskoepel; een bestuur waaronder de verschillende onderdelen los kunnen functioneren maar wel verbinding met elkaar hebben door het gemeenschappelijke historische verhaal van Oudenbosch.

27 januari 2022

Antoine Tromp